

# ANNE VE BABANIN RIZASI CENNETE GİDEN YOL

*Eûzubillahimineşşeytânirracîm.*

*Bismillâhirrahmânirrahîm.*

*el-Hamdülillahi rabbi'l-âlemin. Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebi'ahû bi-ihsânin ecma'îne't-tayyîbîne't-tâhirîne. Emmâ ba'dü fe-kâle resûlullahi sallallahu aleyhi ve âlihî ve sellem;*

## a. Münafığın Alameti

مَنْ أَدْرَكَهُ الْأَذَانُ فِي الْمَسْجِدِ ثُمَّ خَرَجَ لَمْ يَخْرُجْ  
لِحَاجَةٍ وَهُوَ لَا يُرِيدُ الرَّجْعَةَ فَهُوَ مُنَافِقٌ

*Men edrakehü'l-ezânü fi'l-mescidi sümme harace lem yahruc li-hâcetin ve hüve lâ yürîdü'r-ric'ate fe-hüve münâfikun.*

Osman radiyallahu anh'ten İbn Mâce rivayet eylemiş. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem buyuruyor ki;

*Men edrakehü'l-ezânü.* “Kime ezan erişirse.” *Ve-hüve fi'l-mescidi.* “O mescidde iken.” Mescidde duruyorken ezan okunursa demek, yani adam mescidde ve ezan okunuyor. *Sümme harace.* “Sonra ezanı duyduğu halde mescidden çıkıyor.” *Lem yahruc li-hâcetin.* “Bir haceti olduğundan çıkmıyor.” *Ve hüve lâ yürîdü'r-ric'ate.* “Geri dönmeyi de düşünmüyor.”

Ezan okunduğu halde çıktı gidiyor işte. Geri gelmek de istemiyor, geri gelmek de yok kafasında. Bir ihtiyacından da çıkmış değil.

*Fe-hüve münâfikun.* “O adam münafığın ta kendisidir.” Ezan okunmuş kıl namazı! Şeytan insanları kandırır.

Türkiye’de birisi var, Allah ıslah etsin. İzin istedi, minarede ezan okunuyor. Hanımıyla, çocuğuyla bizde. İzin istedi, ben de işte bu hadîs-i şerîften dolayı dedim ki; “Ezan okunuyor, namaz kıl öyle çık.”

Çünkü o namazı nasıl olsa gittiğin yerde de kılacaksın. Namaz dinin direği ve müslümanın boynunun borcu. Nasıl olsa kılınacak bu namaz.

Acelen ne?

Bir bahaneler mırıldandı. Bilmem şu da bu da, geç kaldık ta filanca da falanca da.

Ya namazın önünde daha hangi mühim iş var? Hacca gideceksin de uçak mı kaçıyor? Ne var yani?

Tam ezan okundu, kıl namazı öyle git, rahat rahat, müsterih, sevabı kazanmış olarak.

Dün okuduk burada, camiye gelmenin sevabını anlattık, abdest almanın güzelliğini anlattık. Ne var yani, nedir bu sebep?

Bir bahane söyledi, “Eh...” dedim ben. Hocamız da “Eh...” derdi. Oradan herhalde bize şey yapmış. “Eh...” sen bilirsin derdi, boynunu bükerdi. Ama söylerdi, nasihati söylerdi; karşıdan bir sürü ıvır zıvır laf; “Eh...” sen bilirsin, derdi.

Tabii kendi işini sen en iyi bilirsin; kârını, sevabını ölç, karşında şeyh efendi söylüyor.

Daha ne istiyorsun? Doğruyu gösteriyor, doğruyu bulduktan sonra niye tutmuyorsun?

Çıkmış gitti, gitmiş, ertesi gün haberini alıyor ki, biraz ilerde trafik kazası yapmış mı? Trak... Heh, haydi bakalım git işine erken.

Hani işine gidecektin? Bir aceleydi de, hık da mık da?

Haydi bakalım namaz engellemedi, ille namazı bıraktın gittin. Haydi, trafik kazasını da bırak öyle git bakayım?

Allah'ın cezasına bak! Sübhanallah!..

## b. Ana-Babaya Hürmet Etmek

İkinci hadîs-i şerîf.

مَنْ أَدْرَكَ وَالِدَيْهِ أَوْ أَحَدَهُمَا ثُمَّ دَخَلَ النَّارَ مِنْ بَعْدِ  
ذَلِكَ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ وَأَسْحَقَهُ

*Men edrake vâlideyhi ev vâhidehümâ sümme dehale'n-nâra min ba'di zâlike fe-eb'adehullahu ve eshakahû.*

Ahmed b. Hanbel, Tahâvî, Taberânî, Übeyy b. Mâlik *radiyallahu anh'*ten rivayet etmiş. Bu hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

*Men edrake vâlideyhi.* “Kim anne ve babasına erişirse.”

Ne demek?

Anne babasına yahut onlardan bir tanesine, sadece annesine veya babasına veya her ikisine.

Birisine erişirse ne demek?

Aklı başına erişmiş, buluğa ermiş, söz sahibi, selahiyet sahibi olmuş bir insan iken annesi babası yanında sağsa, hayatta ise demek. Yoksa anne babasına herkes erişiyor.

Anne babası olmasa, kendisi dünyaya annesi olmasa nasıl gelecek?

Bundan murad tabii her çocuk anne babasına erişiyor, yetişiyor ama yani annesi babası ikisi birden gitse doğamaz ki. Babası bazen doğumdan evvel ölüyor, ölebiliyor ama annesini mutlaka görür herkes.

Bundan murad ne?

Bundan murad, adam büyüdü, buluğ çağına erişti, mükellef insan oldu. Annesi babası sağ veya bir tanesi sağ, sağsa.

Sonra?

*Sümme dehale'n-nâra.* “Sonra da cehenneme girerse.”

Yahu bu adam annesi babası hayatta idi, niye cehenneme giriyor?

“Sonradan adam cehennemlik olur da cehenneme girerse.”

Halbuki tam söz sahibi, selahiyet sahibi olduğu zaman annesi babası sağ idi. Hizmet

edeydi de dualarını alaydı da cennetlik olaydı!  
Yani niye cehenneme girdi? Allah Allah!..

*Fe-eb'adehullahu.* "Allah onu uzaklaştır-  
sın rahmetinden." *Ve eshakahû.* "Ve onu sü-  
ründürsün."

Buradan, bu ifadelerden şunu anlıyoruz;  
anne ve babanın sağlığına erişirse insan, on-  
lara hizmet etme fırsatını yakalarsa, allem  
edip kallem edip bütün hüner ve kabiliyetini  
gösterip, "Ah evladım! Allah senden razı ol-  
sun, tutup kaptığın sarı altın olsun." [derse.]

Var mı böyle bir tabir sizde?

Bizim köyde vardır. "Tutup kaptığın sarı  
altın olsun." derler. Yani "Her işin bereketli  
olsun, hangi işe el atarsan iyi para kazan. Borç  
içinde kalma, borçları öde, bolluk refah içinde  
ol." filan gibi bir mâna taşıyor.

"Allah senden razı olsun, Allah ne mura-  
dın varsa versin, Allah cenneti ile cemali ile  
müşerref eylesin." [derse,] tamam, bunlar in-  
sanı cennete sokar. Çünkü anne ve babasının  
rızasını almak, anne ve babasına itaatli, onla-  
rın sevgisini kazanmış bir evlat olmak çok  
önemli.

Olamamış, cehennemlik olmuş?!

Olsun! Peygamber Efendimiz yol göstermiyor artık ona. Başka bir çare göstermiyor. Olsun! Daha beter olsun der gibi. Uzaklaştırın Allah onu rahmetinden, süründürsün!

Neden? Kabahati ne bu adamın?

E ana babasına hizmet edip de duasını alamamış, cehennemlik olmuş. Cehennemden kendisini kurtaramamış, cennete girememiş.

Şu anne babanın kıymetine bakın! İslâm'da anne babanın kıymetine bakın! Ne kadar önemli, ne kadar kıymetli, ne kadar büyük bir nimet, insanın annesinin ve babasının sağ olması.

Allah ölenlerimize rahmet eylesin, kabirlerini cennet bahçesi eylesin, nur içinde yatsın.

Hocam şimdi yüreğimi yaktın benim.

Tamam, benim de yanıyor, aynen beraber yanıyoruz.

Öldü mübarekler, ne yapayım ben şimdi?

Hayırlı evlat, anasının babasının vefatından sonra da ona sevap kazandırır. Onun nâmına hayır yapar, hasenât yapar, cami yapar, sevabı da ona gider. Hayırsız evlat da öldükten sonra bile, ölmüş olsa bile, öldükten

sonra dahi anasının babasının mezarda kemiklerini sızlatır.

Hocam bunu Türkçe tâbir olarak söz gelişi mi söylüyorsun? Hakikaten mezarda anasının babasının kemiklerini sızlar mı?

Hakikaten sızlar, hakikaten sızlarmış. Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfte bildiriyor. Çünkü dünyada ki evlatlarının yaptıkları günahlar, edepsizlikler, zulümler, kadirler onlara bildirilirmiş.

Tüh yahu! Aklını başına toptasaydı da böyle yapmasaydı! Ya şu bizim evladın yaptığına bak yahu! Şu yaşa geldi hâlâ akıllanmadı, uslanmadı, yola girmedi, adam olmadı, hâlâ deli dolu gidiyor, hâlâ zııırlıktan vazgeçmedi, hâlâ günahlardan elini çekmedi! Şu fâni hayatın faniliğini anlayamadı, öleceğini düşünmedi! Kabri düşünmedi, âhireti, hesabı düşünmedi! Vah vah vah bizim evlada! Vah vah vah... diye üzülrlermiş. Onun için Peygamber Efendimiz diyor ki; “Allah’tan korkun! Mevtânızı kabirde ezalandırmayın.”

Ne demek?



Günah işlemeyin demek. İyi insan olun da ananız babanız kabirde sevinisin, üzülmesin demek.

Ben annemin ruhu için bir hayır yaparsam; ben yaptım, o bana vasiyet de etmedi. “Evladım bana işte şöyle bir çeşme yaptıriver.” de demedi, aklına da gelmedi. Ben kendiliğimden yaptım. Ben yaptım, onun bir katkısı yok bu işe?

Olsun. Sen onun evladısın ya, senin o niyetinle, senin o yaptığın hayırın sevabı ona gider. Çünkü Peygamber Efendimiz böyle bildiriyor. Sevabı ona gider. O halde onlar için hayır hasenât yapalım.

“Ne olurdu!” diyor Peygamber Efendimiz, “Hacca giden bir evlat annesine veya babasına niyet ediverseydi! Hem sevap onlara giderdi, hem de kendisi aynen geri hac ömre sevabı alırdı.”

Nafile hac, kendisinin farz haccı değil. Kendisinin farz haccı sırf kendisine olur. Ama ondan sonrakine gittiği zaman sevabı ona da gidiyor bir, anası da hac yapmış sevabı alıyor, rahmetli babası da veya dedesi veya hocası,

kimin nâmına yaparsa sevabı gider, bir; yapan da aynı sevabı alır, iki.

Ben zengin adamım, kesemi çıkarttım, ağzının bağıını çözdüm. Eski zaman adamıyım, benim zamanımda cüzdan yoktu, kese vardı. Kesenin ağzını açtım, altınları döktüm, şakır şakır saydım sarı sarı altınları. “Ahmet Efendi al şu altınları.” dedim.

E ne olacak hocam?

Bunu sizin mahallede imam var ya, imama götürüver, ben ona söyledim, o bir fakire verecek.

Götürüver olur mu?

Peki hocam! Ne olacak yani altın götürmek bir şey mi?

“Peki!” dedi, Ahmet efendi altınları imama götürdü, imam da fakire götürdü. Hem parayı veren sevap kazanıyor, hem Ahmet efendi sevabı kazanıyor, hem imam sevabı kazanıyor.

Aracı?

Aracılar da aynen sevabı kazanıyor.

Günahta da öyle. Günahı işlemeye aracı olanlar günahta da ortak oluyorlar. İçki

kasasını sırtına alıp mağazaya indiren beş vakti namazlı hamal içkinin günahına giriyor.

E ne yapacak, hamal?

Başka yerde iş yapsın. Çarşıda gitsin, sebze taşısın yine o içkiyi taşımasın

Neden?

İçkiyi Allah haram kılmış. Onun içilmesine katkısı olmayacak. İslâm böyle aziz ve muhterem kardeşlerim!

### c. Sabah ve İkinci Namaz Vakitlerinin Önemi

Üçüncü hadîs-i şerîf.

مَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الصُّبْحِ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ فَقَدْ  
أَدْرَكَ الصُّبْحَ وَمَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الْعَصْرِ قَبْلَ أَنْ  
تَغْرُبَ الشَّمْسُ فَقَدْ أَدْرَكَ الْعَصْرَ

*Men edrake rek'aten mine's-subhi kable en tatlu'a'ş-şemsü fe-kad edrake's-subha ve men edrake rek'aten mine'l-asri kable en tağ-rube'ş-şemsü fe-kad edrake'l-asra.*

İmam Ahmed b. Hanbel Efendimiz, İbn Abdilber, İmam Buhârî Efendimiz, başımızın tâcı, İmam Müslim, İmam Ebû Dâvud, İmam

Neseî, İmam Tirmizî, İmam İbn Mâce; kimisi Aişe validemizden, kimisi Ebû Hüreyre *radiyal-lahu anh'ten*, kimisi de İbn Abbas'tan bu hadîs-i şerîfi rivayet etmişler ki, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

*Men edrake rek'aten mine's-subhi.* “Sabah namazından, farzla kılınırken, son bir rekâtına kim erişirse.” Birinci rekâtı kaçırdı. *Kable en tatlu'a's-şemsü.* “Güneş doğmadan evvel.”

İşte bizim durumumuz burada, namazı geciktiriyoruz, geciktiriyoruz, geciktiriyoruz. Ondan sonra Ali de gelmiyor ki, sıkıştırısın bizi, erken kıldırısın. Ondan sonra biz ta ucuna getiriyoruz namazı. Biz zaten selam verdiğimiz zaman namaz bitiyor. Vakit kalmadı. Bitti. Adam da bir rekâtında geldi. Bir rekâtını kaçırdı son rekâtına yetişti, kalktı namazı tamamlıyor amma, gel ille velakin, vakit çıktı.

*Fe-kad edrake's-subha.* “Sabaha erişmiş olur.” Sabaha erişmiş sayıyor Cenâb-ı Hak.

*Ve men edrake rek'aten mine'l-asri.* “Kim ikindiden bir rekâta yetişti.”

Üç rekâtı kaçırmış, dört rekât kılınırken patır patır geldi yetişti, Allahu ekber namaza

durdu, selam verdi cemaat. Bu kalkacak ama tam akşamın vakti girdi. Tam ucunda kıldılar onlar, akşamın vakti girdi. Üç rekât, şimdi daha bir rekâtı kılınmıştı üç rekât ekleyecek.

Şimdi akşamın vakti oluverdi. Ne yapmak lazım ne oluyor durum?

*Kable en tağrube's-ş-şemsü.* “Bir rekâte yetişti.” *Fe-kad edrake'l-asra.* “Asır yani ikinci namazına ulaşmış sayıyor Cenâb-ı Hak, kabul ediyor.”

Evet namaz için vakit önemli ama farz, namazın farziyeti çıkmadan Allahu ekber dediği için tamamlanmış oluyor. İmza vaktinde çakılmış oluyor, geriye kalan kuyruğunun tamamlanması dışarıda kalsa bile kafasını içeri sokmuş olduğu için kuyruğuna yağmur yağması[nın] bir zararı olmuyor. Tamam oluyor. Cenâb-ı Hakk'ın lütfu çok.

Allahu Teâlâ hazretleri şu dinimizin güzelliklerini, inceliklerini, Cenâb-ı Hakk'ın, mevlamızın, yaradanımızın, Rabbimiz'in bize rahmetini anlayıp da O'na severek kulluk yapmayı bize nasip etsin.

Çok zalim kullanız ha! Öyle zalimiz ki bütün gece yatarız da, şurada bir tane hadisi

dinlemekten yüksünürüz, gocunuruz, sıkılırız da, yatağı özleriz de bir an evvel gitmek ister zalim nefsimiz.

Namazı bitirdim, aklım pabucumda çünkü ben bu gece uyuyamadım. Üçe, üç buçuğa kadar uyku tutmadı. Hanım, “Ne oluyorsun?” dedi. Dedim, “Çalışma odama gidiyorum.” Çalışma odama... Bir şey de diyemedi. İçtiğim ilaçlar uykumu kaçırdı.

Şimdi pabucu alıp gidecektim. Düşündüm bugün Pazar, arkadaşlar gelmişler; ne Abdullah Çiftçi işe gider, ne Ali Bingöl işe gider. Hepsi bekliyor böyle, hocamız bir hadis okusa da feyizyâb olsak diye. Bre zalim, uygun düşer mi senin pabucunu alıp kaçıp gitmen! Otur bakayım şuraya, oku bakalım şunları.

Senin görevin ne? Avusturalya’ya niye geldin? Raby Bay’da kır sefası sürmeye mi geldin? Uyku uyumaya mı geldin? Ben böyle olursam başkası nasıl olur?

“En akıllısı deli bekir, ol dahi zincirde yatur.” demiş Osmanlılar. Senin Osmanlıların, sadrazam efendi. En akıllısı zincirde yatarsa ötekilerin hali nice olur!? Allah bizi lütfu ile keremi ile ıslah eylesin.

*el-Fâtiha.*

**Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN**  
**28 Rebû'l-Evvel 1421 / 01.07.2000**

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

